Výsledky šetření výskytu poranění kůže u novorozenců v období od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023 a srovnání výsledků s rokem 2020 a 2022

Šetření se zúčastnilo 12 perinatologických center, novorozenecké oddělení Fakultní Thomayerovy nemocnice v Praze, novorozenecká JIP (odd. 56) Pediatrické kliniky FN Brno, které není součástí perinatologického centra FN Brno, novorozenecké oddělení Nemocnice Hořovice a Klinika pediatrie a dědičných poruch metabolismu VFN Praha. Celkem tedy 16 zdravotnických zařízení ČR.

Výskyt poranění kůže byl ve zmíněných zdravotnických zařízeních sledován na třech typech oddělení, a to na jednotkách intenzivní péče (JIPN), odděleních intermediární péče (IMP) a na standardních novorozeneckých odděleních. Celkem bylo v období od 1.1. do 31.12.2023 zaznamenáno **367** poškození kůže, z toho **258** na JIPN, **75** na IMP a **34** na standardních odděleních. Pro srovnání je v tab. 1 uveden také výskyt poranění kůže v roce 2020 a 2022.

Tab. 1 Četnost poranění kůže podle typu oddělení v roce 2020, 2022 a 2023

Typ oddělení	2020 n(%)	2022 n(%)	2023 n(%)
JIPN	369 (68,7)	254 (59,4)	258 (70,3)
IMP	115 (21,4)	105 (24,5)	75 (20,4)
Standard	53 (9,9)	69 (16,1)	34 (9,3)
Celkem	537 (100,0)	428 (100,0)	367 (100,0)

Nejčastějšími typy poškození kůže v roce 2023, uvedenými v tab. 2, byly eroze/exkoriace, poté chirurgické rány a na třetím místě opruzeniny. Počet dekubitů se oproti roku 2022 opět snížil, a to z 63 (14,7 %) na 37 (10,1 %). Počet chirurgických ran naopak stoupl z 5 (11,7 %) na 80 (21,8 %).

Tab. 2 Typy poškození kůže v roce 2020, 2022 a 2023

	2020 n(%)	2022 n(%)	2023 n(%)
Extravazace/infiltrace	154 (28,7)	47 (11,0)	42 (11,4)

Eroze/exkoriace	101 (18,8)	123 (28,7)	89 (24,3)
Opruzeniny	85 (15,8)	73 (17,1)	64 (17,4)
Chirurgické rány	75 (14,0)	50 (11,7)	80 (21,8)
Dekubity	50 (9,3)	63 (14,7)	37 (10,1)
Jiné rány	36 (6,7)	25 (5,8)	35 (9,5)
Punkce	21 (3,9)	16 (3,7)	8 (2,2)
Kontaktní podráždění	11 (2,0)	20 (4,7)	9 (2,5)
Popáleniny	4 (0,7)	11 (2,6)	3 (0,8)
Celkem	537 (100,0)	428 (100,0)	367 (100,0)

Eroze/exkoriace byly dále rozděleny na krvácející (27 %) a nekrvácející (73 %), chirurgické rány na infikované (12,5 %), rozpadlé (23,8 %) a rozsáhlé (63,7 %) a opruzeniny na středně závažné (98,4 %) a závažné (1,6 %). Extravazace/infiltrace a dekubity byly rozděleny podle předem definovaných stupňů (viz graf 1 a 2).

Graf 1 Četnost a stupně extravazací/infiltrací

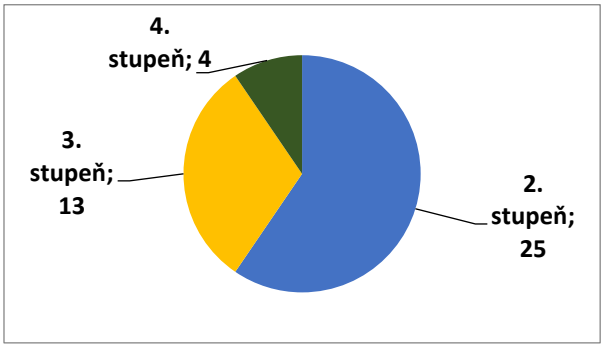

Graf 2 Četnost a stupně dekubitů

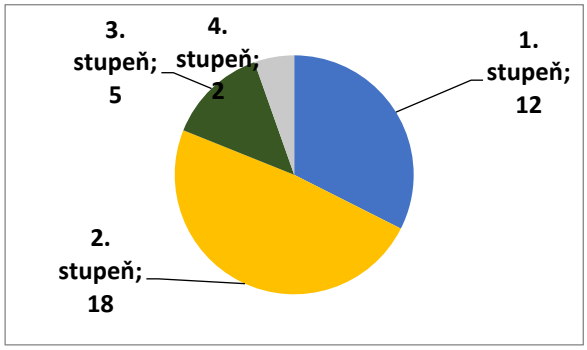

Srovnání výskytu poranění kůže s porodní hmotností sledovaných novorozenců je uvedeno v grafu 3 a srovnání výskytu poranění kůže s gestačním věkem v grafu 4.

Výskyt poranění kůže vzhledem k typu oddělení je uveden v grafu 5.

Graf 3 Výskyt poranění kůže vzhledem k porodní hmotnosti dítěte

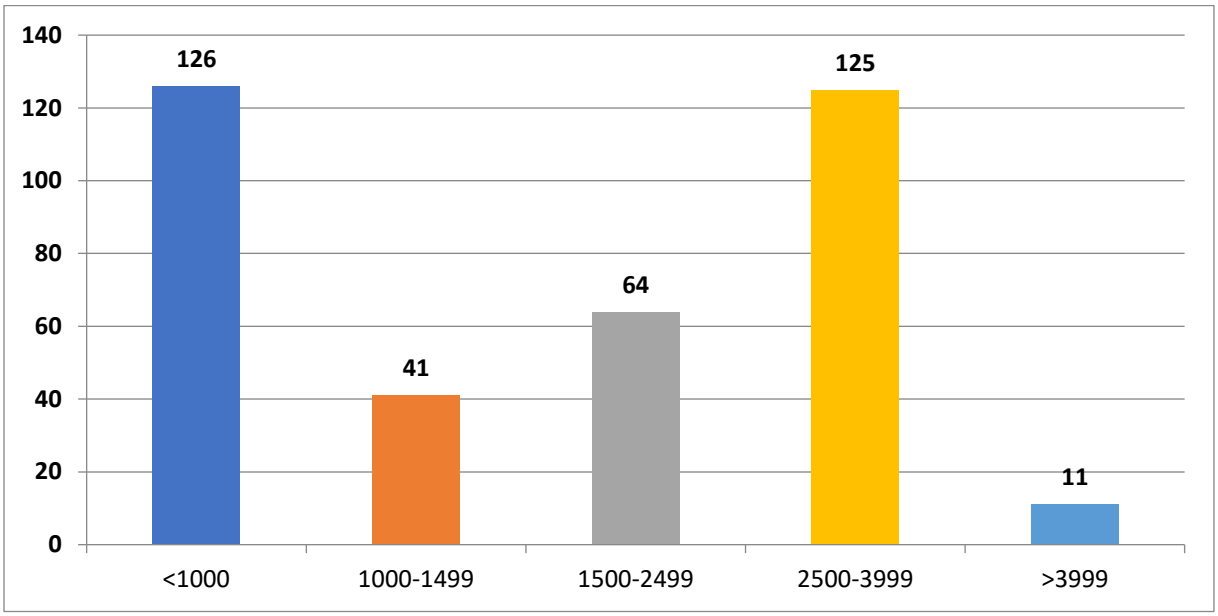

Graf 4 Typy poranění kůže vzhledem ke gestačnímu věku

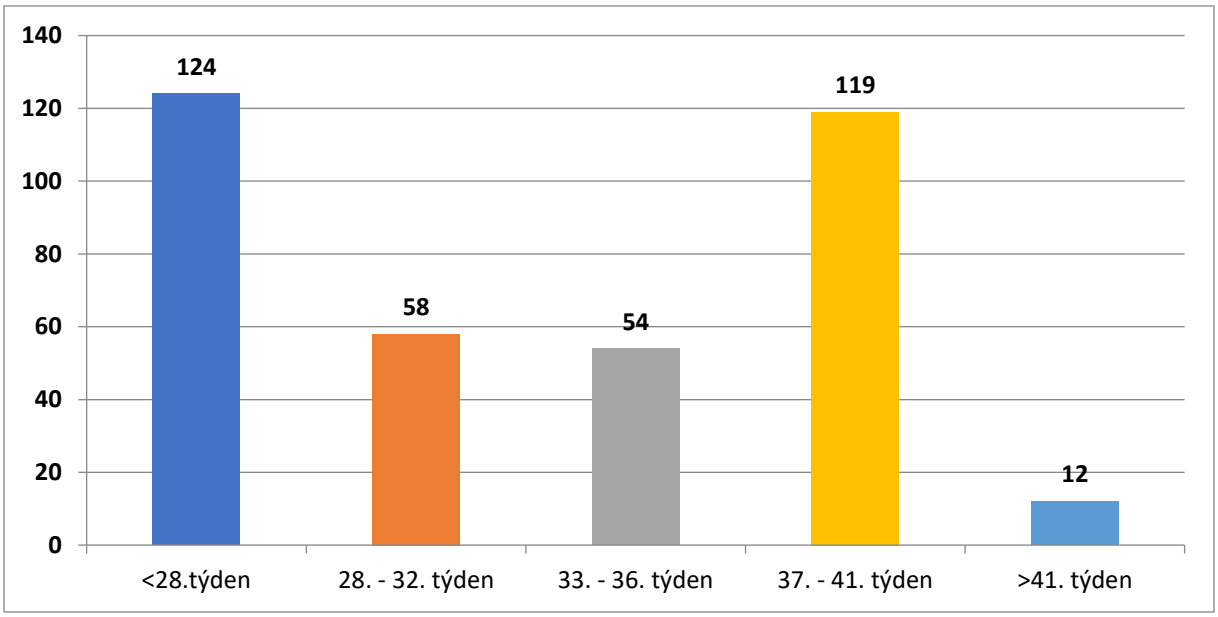

Graf 5 Výskyt poranění kůže vzhledem k typu oddělení

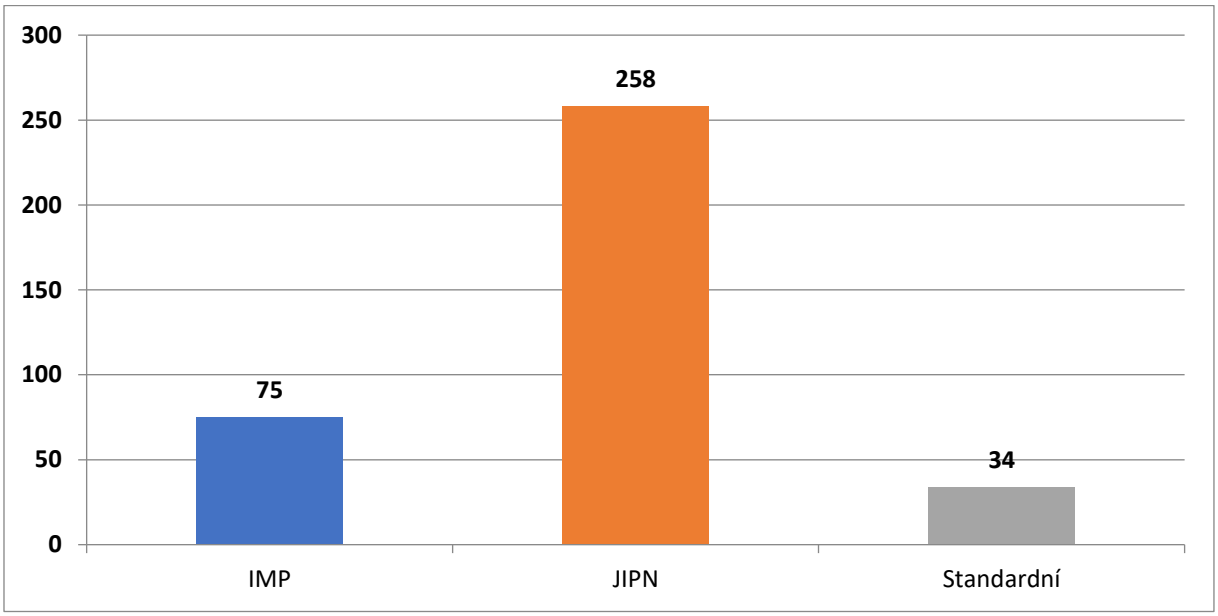

Dále jsme sledovali den výskytu rány po porodu dítěte a počet dnů hojení. Výsledky jsou uvedeny v grafu 6 a 7.

Graf 6 Den výskytu rány

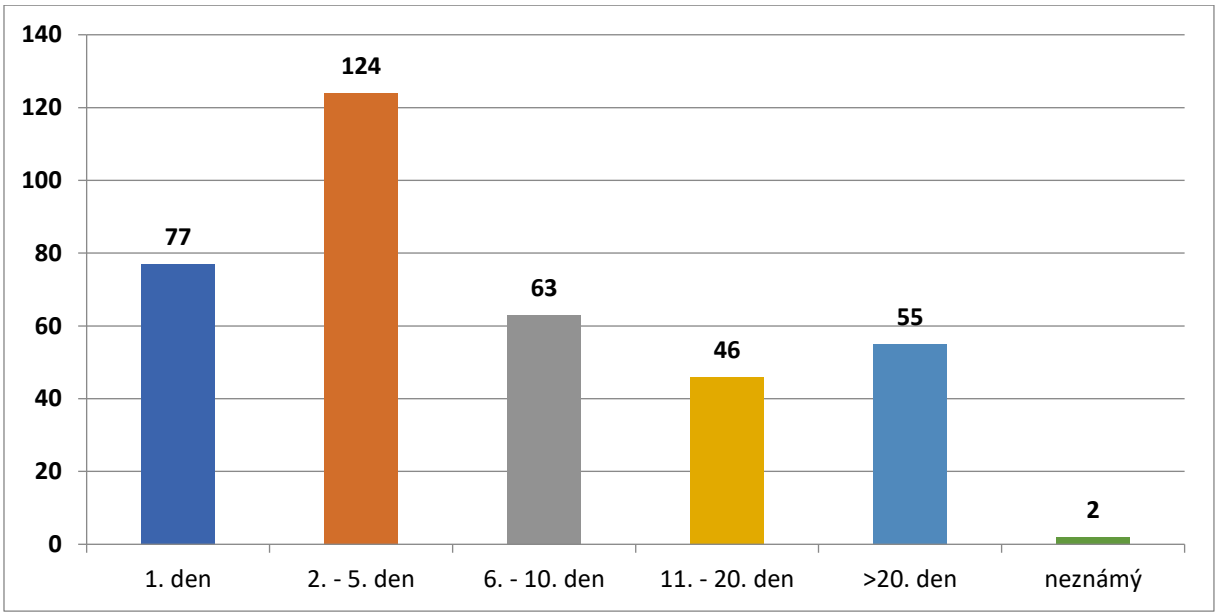

Graf 7 Počet dnů hojení rány

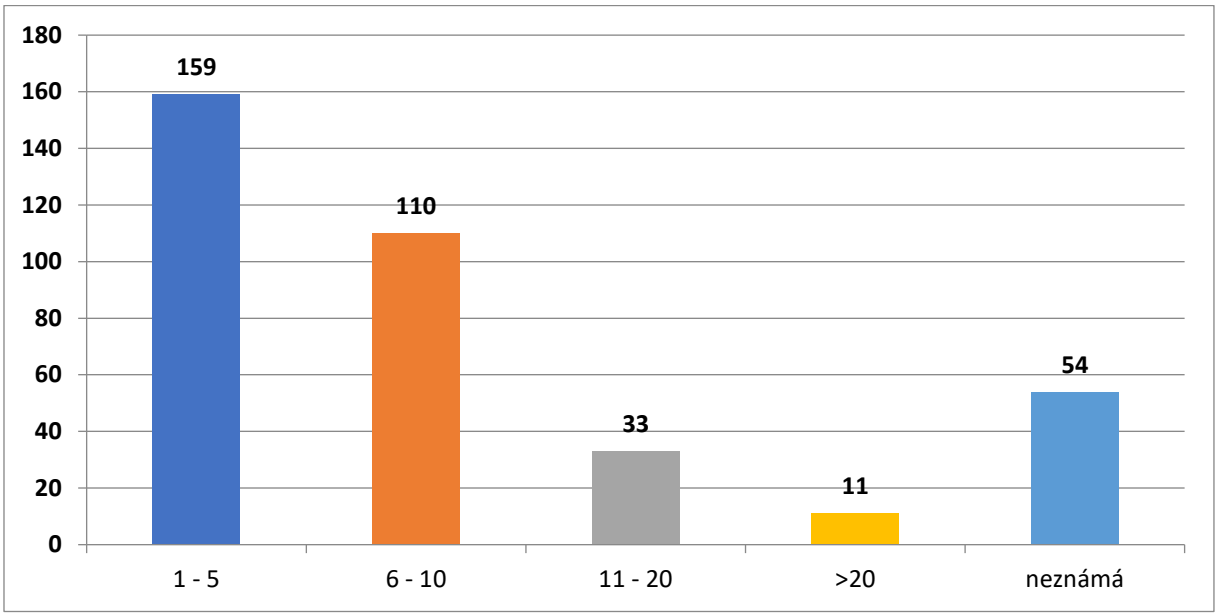

Rovněž nás zajímala metoda hojení rány a přítomnost komplikací. Z tab. 3 je zřejmé, že počet použití klasické metody hojení ran oproti předchozím rokům poklesl z 55,9 % na 37,6 % a počet vlhkého hojení naopak vzrostl ze 43,9 % na 55,3 %. Oproti předchozím rokům však nebyla ani jednou použita metoda podtlaková. Vrostl také počet použití „jiné“ metody hojení, ale z poznámek vyplynulo, že šlo buď o kombinaci klasické metody s vlhkou, nebo o použití Hyalo4 Skin Gelu v kombinaci s Actimarisem, což ovšem spadá do vlhkého hojení ran. Ve většině případů však nebyla „jiná“ metoda nijak specifikována.

V roce 2023 nepatrně vzrostl počet komplikací hojení ran oproti předchozímu roku (tab. 4).

Tab. 3 Metody hojení ran v roce 2020, 2022 a 2023

Metody hojení	2020 n(%)	2022 n(%)	2023 n(%)
Klasická	300 (55,9)	183 (42,8)	138 (37,6)
Vlhká	236 (43,9)	234 (54,7)	203 (55,3)
Podtlaková	1 (0,2)	1 (0,2)	0
Jiná	0	10 (2,3)	26 (7,1)
Celkem	537 (100,0)	428 (100,0)	367 (100,0)

Tab. 4 Komplikace hojení ran v roce 2020, 2022 a 2023

Komplikace	2020 n(%)	2022 n(%)	2023 n(%)
Ano	41 (7,6)	20 (4,7)	32 (8,7)
Ne	496 (92,4)	408 (95,3)	335 (91,3)
Celkem	537 (100,0)	428 (100,0)	367 (100,0)

Přehled výsledků jednotlivých pracovišť bude uveden na setkání ranhojiček a stomických sester novorozeneckých oddělení v zatím neurčeném termínu.

Zpracovala: Mgr. Jaroslava Fendrychová, Ph.D.

Statistické šetření provedl: Luděk Nerad

V Brně dne 28. 2. 2023